

Kunnan Ranua Laaja hyvinvointikertomus 2013-2016

Hyvinvointikertomus valtuustokaudelta 2009-2012 ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2013-2016

Keskeneräinen

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat (viranhaltijat, luottamushenkilöt, työryhmät):

Ranuan kunnan hyvinvointikertomus on laadittu muodostetussa poikkihallinnollisessa hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työryhmässä. Kunnanhallituksen valtuustokaudelle 2013- 2016 nimeämässä työryhmässä toimivat Keijo Ruonala, Anita Jaakola, Irma Väärälä, Virpi Niemelä ja Ismo Sarajärvi. Koordinaattorina laadinnassa on toiminut Anne Sarajärvi. Hyvinvointikertomuksen hyväksymisestä vastaa valtuusto. Laaja hyvinvointikertomus laaditaan kerran valtuustokaudessa. Kertomusta tarkastellaan ja päivitetään vuosittain talousarvion ja toimintasuunnitelman laadinnan päivittämisen yhteydessä.

OSA I PÄÄTTYVÄN VALTUUSTOKAUDEN ARVIOINTI

1. Hyvinvointitiedon ja tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Paketti 1: Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

V1 = Pello

V2 = Posio

V3 = Lapin sairaanhoitopiiri

V4 = Koko maa

Teema	Perusindikaattori	Ranua		V1	V2	V3	V4
		Arvo	Muutos	Pell	Posi	Lapi	Koko
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	0-6-vuotiaat, % väestöstä (2012)Info	8,3	←→	3,3	3,9	7,1	7,8

Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	16-24 -vuotiaat, % väestöstä (2012)Info	11	↓	8,4	7,8	11,2	11,1
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	7-15 -vuotiaat, % väestöstä (2012)Info	13,4	↓	7,7	8	9	9,7
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Avioeroja 25-64 -vuotiailla / 1000 vastaavanikäistä naimisissa olevaa (2011)Info	17,5	↑↑↑	6,5	8,7	14	16,7
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Huoltosuhde, demografinen (2012)Info	68,1	↔	67,8	64,5	54,2	54,3
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Koulutustasomittain (2011)Info	245	↑	245	228	312	340
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Lainakanta, euroa / asukas (2011)Info	379	↓↓↓	1206	3378	1798	2037
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Lapsiperheet, % perheistä (2012)Info	36,7	↓↓	23,5	24,4	36,4	39,5
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Nettomuutto / 1000 asukasta (2011)Info	-16,7	↑↑↑	-9,5	-5	1	3,1
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Suhteellinen velkaantuneisuus, % (2011)Info	15,7	↓↓↓	26,3	52,7	40,7	45,4
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Työlliset, % väestöstä (2011)Info	32,1	↔	33,4	33,5	39,8	43,6
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Väestö 31.12. (2012)Info	4227	↓	3819	3738	118189	5426670
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Väestöennuste 2030 (2012)Info	3254	???	2963	2975	119795	5847680
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Yhden hengen asuntokunnat, % asuntokunnista (2011)Info	37,5	↔	36,8	34,4	41,1	41,2
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä (2012)Info	18,4	↔	18,3	14,6	21,8	20,4

Kunnan lisäämät indikaattorit

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

Ranuan väkiluku on vähentynyt tasaisesti viime vuosikymmenten aikana. Väkiluku 31.12.2012 oli 4227. Ranuan väestörakennetta tarkasteltaessa tulee esiin lasten ja nuorten suhteellisen suuri osuus väestöstä. Ranuan kunnan ikäjakaumalle on tyypillistä, että 0-14 vuotiaiden osuus on suuri vertailukuntiin nähden. Lasten osuus väestöstä on kuitenkin viime vuosina ollut hitaasti laskeva kun taas yli 65- vuotiaiden määrä on ollut tasaisessa nousussa. Väestökehitys Ranualla on ollut vuosittain negatiivista kuten samantyyppisissä vertailukunnissakin.

Demografinen huoltosuhde eli lasten ja iäkkäiden määrän suhde työikäisiin on Ranualla epäedullinen. Vuonna 2012 huoltosuhde oli 68,1. Huomionarvoista on, ettei huoltosuhde parane tulevaisuudessa yhdessäkään Suomen kunnassa ja vuonna 2020 Suomessa lasketaan olevan jo 20 kuntaa, joissa huoltosuhde ylittää yli 100:n.

Ranualla koulutustasomittain oli vuoden 2011 mukaan 245, eli Ranualla asuva väestö oli suorittanut opintoja peruskoulun jälkeen keskimäärin 2,5 vuotta. .

Ranualla lapsiperheiden osuus kaikista perheistä on 37,1%. Lapsiperheiden osuus perheistä on samantyyppisiin kuntiin verrattuna edelleen korkea, vaikka onkin laskenut vuodesta 2005 tasaisesti n.5 %. Ranualla avioerojen määrä on vertailukuntiin nähden korkea, tämä näkyy myös yksinhuoltajaperheiden osuudessa lapsiperheistä, vuonna 2011 yksinhuoltajaperheiden osuus oli 19%.

Kunnan talous katsottuna suhteellisen velkaantuneisuuden ja lainakannan kautta on hyvä.

Paketti 2: Kaikki ikäryhmät

V1 = Pello

V2 = Posio

V3 = Lapin sairaanhoitopiiri

V4 = Koko maa

Teema	Perusindikaattori	Ranua		V1	V2	V3	V4
		Arvo	Muutos	Pell	Posi	Lapi	Koko
Osallisuus	Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % (2012)Info	60,9	↓	72,8	62,5	60,6	58,2
Terveys ja toimintakyky	Kelan sairastavuusindeksi, ikavakioitu (2011)Info	128,6	↔	115,7	134,2	110,4	-
Turvallisuus	Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa (2012)Info	7,1	↔	10,2	8,2	11,9	7,7

Turvallisuus	Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta (2012)Info	1,9	↓↓↓	4,7	11,5	8,6	7,5
Turvallisuus	Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennerikkomukset / 1000 asukasta (2012)Info	62,7	↑↑	74,9	35,6	80,7	80,2
Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus	Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot (2011)Info	24,3	↔	29,2	23,7	25,6	28,5
Asuminen ja ympäristö	Asunnottomat yksinäiset / 1000 asukasta (2010)Info	2,3	???	-	-	0,3	1,5
Toimeentulo	Kunnan yleinen pienituloisuusaste (2011)Info	23,3	↓	16,1	19,3	17,6	15
Toimeentulo	Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensä (2011)Info	196	↓	158	154	5893	239212
Kuntalaisten palvelut	Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit / 1000 asukasta (2011)Info	999	↔	1262	1103	1241	1504
Kuntalaisten palvelut	Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1000 asukasta (2011)Info	3021	↑↑↑	2657	2424	946	1320
Kuntalaisten palvelut	Terveystiedon aktiivisuus (TEA) kunnan strategisessa johtamisessa, pistemäärä (2011)Info	57	???	71	87	65	61
Kuntalaisten palvelut	Toimeentulotuki, euroa / asukas (2012)Info	121	↑↑↑	75	81	115	130

Kunnan lisäämät indikaattorit

Perusindikaattori	Ranua		V1 Pell	V2 Posi	V3 Lapi	V4 Koko
	Arvo	Muutos				
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset, euroa / asukas (2011)Info	963	↑↑	1036	1127	1043	1028
Hammaslääkärikäynnit terveyskeskuksissa 18 vuotta täyttäneillä / 1000 vastaavanikäistä (2011)Info	457	↓↓↓	382	3	90	178
Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki muut kuin lääkärikäynnit / 1000 asukasta (2011)Info	4179	↑↑↑	5508	14468	4122	5963
Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät / 1000 asukasta (2011)Info	210,7	↓	165,2	252,5	314,5	258,5
Somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät 75 vuotta täyttäneillä /	1876,9	↓↓↓	1482,5	1599,1	2044	2113,5

1000 vastaavanikäistä (2011)Info						
Terveystoimen nettokustannukset, euroa/asukas (2011)Info	2093	↑↑↑	1982	2246	1898	1683
Yksityisen hammashuollon käynnit / 1000 asukasta (2011)Info	134,2	↑↑↑	113,2	226	349,3	518,9

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Kaikki ikäryhmät

Erikoissairaanhoidon käyttö on laskussa mitattuna potilasmäärissä, hoitajaksoissa sekä avohoitokäynneissä. Tämä näkyy myös verrokkialueisiin verrattuna alhaisempina erikoissairaanhoidon nettokustannuksina. Terveystoimen nettokustannukset jatkavat kuitenkin tasaista nousuaan, mikä on selvä trendi myös muilla vertailualueilla. Perusterveydenhuollon käyntimäärät ovat korkeat vertailukuntiin nähden, tämä näkyy matalampina käyntimäärinä erikoissairaanhoidon käynneissä. Hammaslääkärikäyntimäärien huima pudotus aikuisväestöllä 2011 johtuu ilmeisesti tilastointitavan muuttumisesta.

Ranualla ei juuri näy vielä huumausaineiden käyttö, joka ei kuitenkaan merkitse sitä että käyttöä ja siihen liittyviä rikoksia ei olisi. Selvästi kohonneena määränä tulevat esille Ranualla liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja – rikkomukset sekä liikennerikokset. Poliisin mukaan tämä johtuu Ranuan vilkkaasta läpikulkuliikenteestä. Myös valvonta on tehokasta mm. liikkuvan poliisin aktiivisen valvonnan ansiosta.

Toimeentulotukimenot ovat Ranualla 108 €/asukas. Summa on noussut vuosittain. Lapsiperheistä toimeentulotukea saa 11,8% perheistä. Luku on noussut pikkuhiljaa vuodesta 2005 lähtien. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien 18-24- vuotiaiden määrä on ollut tasaisessa kasvussa, kunnes 2009 määrä on lähtenyt laskuun. Ikäryhmän 25-64- vuotiaista toimeentulotukea saavien osuus on puolestaan lähtenyt kasvuun 2009. Kunnan yleinen pienituloisuusaste onkin korkea vertailualueisiin nähden. Kuitenkin Gini-kertoimen mukaan kuntalaisten käytettävissä olevat tulot jakaantuvat tasapuolisemmin kuin vertailukunnissa.

Sairastavuudessa vakioitu summaindeksi on Ranualla 128,6 (100 on väestön keskiarvo ja sen yli menevä osa on negatiivista) Ranualla sairastavuusindeksi on tasaisesti nouseva vuoden 2005 121,3 arvosta, ollen viimeiset 3 vuotta lähes sama. Sairastavuusindeksin yhtenä osatekijänä oleva työkyvyttömyysindeksi on kuitenkin ollut viime vuosina nousussa tasaisesti ollen 2010 170,1. Kansantauti- indekseissä Ranualla nousevat esiin Diabetes, sydämen vajaatoiminta, astma sekä sepelvaltimotauti. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus on noussut tasaisesti vuosittain, 2010 heitä oli 29,3%. Luku on verrokkialueiden keskitasoa.

Paketti 3: Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

V1 = Pello

V2 = Posio

V3 = Lapin sairaanhoitopiiri

V4 = Koko maa

Teema	Perusindikaattori	Ranua		V1	V2	V3	V4
		Arvo	Muutos	Pell	Posi	Lapi	Koko
Elämänlaatu	Ei yhtään läheistä ystävää, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista (2008)Info	5,1	↓↓↓	7,4	-	11,1	9,8
Henkinen hyvinvointi	Keskivaikea tai vaikea masentuneisuus, % 8.- 9.-luokan oppilaista (2008)Info	11,9	↑↑↑	15	-	14,5	13,1
Terveys ja toimintakyky	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8.- ja 9. luokan oppilaista (2008)Info	14,9	↑↑↑	20,6	-	17,6	16,9
Turvallisuus	Huostassa olleet 0 - 17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	0,3	↓↓↓	1,2	-	0,4	0,6
Turvallisuus	Vanhemmuuden puutetta, % 8.- ja 9.luokan oppilaista (2008)Info	13	↓↓↓	27,3	-	27,1	22,3
Asuminen ja ympäristö	Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista (2011)Info	47,3	↔	31,2	38	31,2	29,3
Toimeentulo	Lasten pienituloisuusaste (2011)Info	27,9	↓↓	17,9	22,3	18,1	14,9
Kuntalaisten palvelut	Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1000 alle 18-vuotiasta (2012)Info	83	↑↑↑	116	140,4	105,6	73,7
Kuntalaisten palvelut	Lastensuojelun avoimuuslasten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	5,8	↓	3,9	9,4	5,5	6,7

Kunnan lisäämät indikaattorit

Perusindikaattori	Ranua		V1	V2	V3	V4
	Arvo	Muutos	Pell	Posi	Lapi	Koko
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	0,7	↓↓	2,8	2,3	1,3	1,4
Kunnan kustantamassa kokopäivähoidossa olleet 3 - 5-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012)Info	50,3	↑↑↑	64,7	44,6	70,3	63,9
Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1000 0 - 7-vuotiasta	2840	↑	2948	4179	1079	2700

(2011)Info						
Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2011)Info	11,8	↑↑↑	12,9	10,7	9,7	8,6
Koulukiusatuksi joutuneet, % 8. ja 9. luokkalaisista (2010) (2010)	11	???	8,4	16,5	-	-
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8.- ja 9.- luokan oppilaista (2010)	19	???	9	5,1	-	-
Terveystila keskinäinen tai huono, % 8. - ja 9.- luokan oppilaista (2010)	16	???	17	30	-	-
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8.- ja 9.- luokan oppilaista (2010)	1	???	12,4	30	-	-
Tupakoi päivittäin, % 8.- ja 9.- luokan oppilaista (2010)	12	???	4,3	45	-	-

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Kouluterveyskyselyn viimeisin tutkimus, josta on tulokset käytettävissä, on tehty keväällä 2010. Vuonna 2010 tehdyssä tutkimuksessa vastaajien määrä on pudonnut vuodesta 2008 reilusti (136->80).

Kouluterveystietojen SOTKANetissä julkaisemisen kriteerinä on riittävä vastausprosentti (yli 67 %). Ranuan osalta tuo kriteeri ei täyttynyt, vastausprosentti vuonna 2010 oli 57,6 %. Vuoden 2010 tiedot on kuitenkin lisätty tilastoon. Positiivisina muutoksia vuoden 2008 kyselyyn tuli esiin päivittäisen tupakoinnin väheneminen sekä humalajuomisen vähentyminen. Muutos selvästi huonompaan tuli esiin läheisten ystävyys-suhteiden vähenemisenä sekä koulukiusaamisen lisääntymisenä. Keväällä 2013 on tehty uusi kouluterveyskysely, tästä ei ole vielä vastauksia saatavilla.

Ranualla on lasten pienituloisuusaste on vertailukuntiin nähden selvästi korkeampi. Luku on kuitenkin lähtenyt laskemaan, ollen 2011 27,9. Kunnan yleinen pienituloisuusaste kuvaa, kuinka suuri osa alueen väestöstä kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Ranualla pienituloisten osuus väestöstä on ollut 5 viimeisen vuoden ajan tasaisesti 23–25 %, joka on vertailualueisiin nähden korkea.

Ahtaasti asuvia asuntokuntia lapsiperheistä oli 47,3 %. Ranualla luku on pysynyt viime vuodet samalla tasolla. Korkea luku verrokkialueisiin selittyy Ranualla perheiden korkeilla lapsimäärillä.

Ranualla kunnan kustantamassa kokopäivähoidossa olleiden 3-5 vuotiaiden määrä on verrokkialueisiin nähden selvästi alhaisempi 2010 (35,8%). 2011 määrä kuitenkin noussut jyrkästi ollen 46,1 % vastaavanikäisestä väestöstä.

Lastenneuvolakäyntien määrä on muihin alueisiin verrattuna samalla tasolla. Korkea käyttömäärä kertoo että Ranualla kyetään vastaamaan lastenneuvolan tehtäviin.

Paketti 4: Nuoret ja nuoret aikuiset

V1 = Pello

V2 = Posio

V3 = Lapin sairaanhoitopiiri

V4 = Koko maa

Teema	Perusindikaattori	Ranua		V1	V2	V3	V4
		Arvo	Muutos	Pell	Posi	Lapi	Koko
Terveys ja toimintakyky	Erytiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 16-24-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	5,7	←→	10,2	10,4	7,9	5,7
Terveys ja toimintakyky	Kuntoutusrahaa saavat 16 - 19-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä (2011)Info	31,9	↑↑↑	29,2	48,2	18	16,7
Terveys ja toimintakyky	Raskaudenkeskeytykset alle 25-vuotiailla / 1000 15 - 24-vuotiasta naista (2010)Info	20,5	↑	-	-	16,2	14,5
Turvallisuus	Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2012)Info	-	???	-	-	21	21,9
Opiskelu ja työ	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	13,7	↑↑	10,2	8,9	9,5	11,2
Asuminen ja ympäristö	Koulun fyysisissä työoloissa puutteita, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2012)Info	-	???	-	-	54,7	41,5
Toimeentulo	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18-24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	2,9	↑↑↑	2,8	-	2,9	2,9

Kunnan lisäämät indikaattorit

Perusindikaattori	Ranua		V1	V2	V3	V4
	Arvo	Muutos	Pell	Posi	Lapi	Koko
Erikoissairanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1 000 13-17-vuotiaasta (2011)Info	216	↑↑↑	302	59	425	753
Nuorisotyöttömät, % 18-24-vuotiaasta työvoimasta (2011)Info	14,8	↑	19,3	15,7	16,7	11,9

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Nuoret ja nuoret aikuiset

Ranualla 17-24 vuotiaista on ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa tai opiskelupaikkaa 13,7%. Ranualla prosenttiosuus on pysynyt samana viime vuosina, ollen kuitenkin vertailualueiden korkein. Tähän pyritään vaikuttamaan rajanylittäjät hankkeella. Hankkeen avulla pyritään vaikuttamaan sekä koulunsa keskeyttäneiden että koulutuksen ulkopuolelle jääneiden tilanteeseen. Ranualla toteutetaan myös Askel-koulutus 2012-1013(valmentava ja kuntouttava, opetus ja ohjaus sekä ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus)Lapin ammattiopiston toimesta.

Nuorisotyöttömyys ,eli 18-24- vuotiaiden työttömien osuus, vastaavanikäisistä työvoimasta oli 14,8% . Luku on lähtenyt hieman laskemaan viime vuosina.

Raskauden keskeytykset ovat nuorten aikuisten kohdalla vertailualueisiin nähden korkealla tasolla.

Paketti 5: Työkäiset

V1 = Pello

V2 = Posio

V3 = Lapin sairaanhoitopiiri

V4 = Koko maa

Teema	Perusindikaattori	Ranua		V1	V2	V3	V4
		Arvo	Muutos	Pell	Posi	Lapi	Koko
Henkinen hyvinvointi	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	8,2	↑↑	5,9	6,9	4,6	3,8
Henkinen hyvinvointi	Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä (2012)Info	19,3	↓↓↓	17,3	20	21	18,7
Terveys ja toimintakyky	Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16-64-vuotiaista (2011)Info	3,8	↑↑↑	4,7	5,7	2,3	1,8
Terveys ja toimintakyky	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	18	↑↑	16,2	18,4	11	8,6
Terveys ja toimintakyky	Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 25-64 -vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä (2011)Info	13,2	↓↓↓	19,9	12,2	18,1	14,3
Opiskelu ja työ	Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä (2011)Info	17,7	↑↑↑	15,5	21,2	19,9	23,4
Opiskelu ja työ	Vaikeasti työllistyvät, % 15 - 64-vuotiaista (2011)Info	2,1	↓	2,6	3,4	2,6	2

Toimeentulo	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	2	↑↑↑	1,1	1,3	2	2,2
Kuntalaisten palvelut	Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 25-64 -vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä (2011)Info	14,4	↑↑↑	5	9,4	6,6	4,7

Kunnan lisäämät indikaattorit

Perusindikaattori	Ranua		V1	V2	V3	V4
	Arvo	Muutos	Pell	Posi	Lapi	Koko
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25-64-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	29,4	↑↑	28	31,7	25,4	21,3
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	8,2	↑↑	5,9	6,9	4,6	3,8
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15-49-vuotiailla / 1000 vastaavanikäistä (2011)Info	2607	↑↑↑	2037	1952	661	1042
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50-64-vuotiailla / 1000 vastaavanikäistä (2011)Info	3132	↑↑↑	2428	2184	986	1140
Psykiatrian avohoitokäynnit / 1000 asukasta (2011)Info	49	↔	68	38	86	321
Työttömät, % työvoimasta (2011)Info	13,7	↔	13,7	15,4	13,2	9,4

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Työikäiset

Ranualla työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus työikäisistä on noussut viime vuosien aikana. Työkyvyttömyyseläkkeet käsittävät toistaiseksi myönnetty eläkkeet ja määräaikaiset kuntoutustuet. Ranualla osuus on noussut tasaisesti vuodesta 2005. Työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus 25-64- vuotiaiden ikäluokasta on Ranualla 14,7%. Näistä mielenterveyden- ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saa 6,5%.

Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä on myös tasaisesti noussut viime vuosina. Vertailualueisiin verrattuna olemme kuitenkin keskitasoa. Tuloksissa näkyy kuitenkin vertailu kuntiin / suurempiin alueisiin.

Ranualla työttömyysaste oli 2011 13,7% työvoimasta. Työttömistä 17,7% oli pitkäaikaistyöttömiä. Ranualla työttömyys on ollut laskussa vuoden 2009 korkeampaa määrää lukuunottamatta. Pitkäaikaistyöttömien määrä on ollut tasaisesti laskussa viime vuosina, kun se 2010 on lähtenyt poikkeuksellisesti kasvuun. Ranua on valittu yhdessä Rovaniemen kanssa mukaan työllisyyspoliittisen avustuksen kuntakokeiluun. Kuntakokeilun tavoitteena on pitkäaikaistyöttömien työllistymisen tukeminen ja työttömyyden vähentäminen.

Päihteiden vuoksi vuodeosastolla hoidettuja oli 6,5/ 1000 asukasta kohden. Luku on korkea mutta selittyy sillä, että vuodeosastolla hoidetaan kyseisiä potilaita hoitolinjausten mukaisesti. Ranualla potilasmäärä on ollut nousussa vuoteen 2009, jonka jälkeen määrä on lähtenyt laskuun. Alkoholin myynti on kuitenkin verrokkiyksiköiden matalin, 6,7 l/asukas 100%:sta alkoholia. Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettujen potilaiden määrä on Ranualla vuoden 2008 jälkeen lähtenyt jyrkkään nousuun.

Ranualla perusterveydenhuollon avohoidon 15–49-vuotiaiden lääkärikäyntien määrä sekä 50-64- vuotiailla käyntien määrä on lähtenyt jyrkkään kasvuun vuoden 2010 jälkeen. Ranualla perusterveydenhuollon lääkärikäynti määrät ovat verrokkiyksiköitä korkeammalla. Tilanne kunnassa on hyvä, käyntimäärät kertovat että voimme vastata palvelutarpeeseen.

Paketti 6: Ikäihmiset

V1 = Pello

V2 = Posio

V3 = Lapin sairaanhoitopiiri

V4 = Koko maa

Teema	Perusindikaattori	Ranua		V1	V2	V3	V4
		Arvo	Muutos	Pell	Posi	Lapi	Koko
Henkinen hyvinvointi	Dementiaindeksi, ikävakioitu (2009)Info	135,1	???	88,4	141,8	108,6	100
Terveys ja toimintakyky	Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	68,8	↔	63,8	68,9	65,6	61,7
Asuminen ja ympäristö	Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	87,8	↔	91,4	87,4	89,4	89,6
Asuminen ja ympäristö	Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2011)Info	40,1	↔	43,7	36,7	44,7	48,8
Toimeentulo	Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	2,9	↓↓↓	3	3,7	2,4	3,2
Kuntalaisten palvelut	Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1000 vastaavanikäistä (2011)Info	4844	↑↑↑	3698	3468	1648	2076
Kuntalaisten palvelut	Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	15	↓↓↓	11,2	19,4	14,5	12,2

Kuntalaisten palvelut	Vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksissa olevat 75 vuotta täyttäneet 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	4,2	↓↓↓	5,6	3,6	3,3	4,4
-----------------------	---	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Kunnan lisäämät indikaattorit

Perusindikaattori	Ranua		V1	V2	V3	V4
	Arvo	Muutos	Pell	Posi	Lapi	Koko
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 65 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	9	↓↓↓	6,2	10,5	7,9	6,5
Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä (2011)Info	2,9	↓↓↓	3	3,7	2,4	3,2

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Ikäihmiset

Kotona asuvien yli 75- vuotiaiden valtakunnallisten tavoitteiden mukainen määrä tulisi olla väh. 90%, Ranualla määrä on 87,8 %. Määrä on pysynyt samalla tasolla viimeiset vuodet. Lukua voidaan pitää hyvänä. Tähän on vaikuttanut panostaminen kotiin saataviin palveluihin. Säännöllisen kotihoidon yli 75- vuotiaiden määrä ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen tavoitteen mukaan on 13–14 %. Ranualla luku oli 15% vuonna 2011. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa (yli 75- vuotiaat) olevien määrä Ranualla on 4,2 %, joka on laskenut hitaasti vuosittain tavoitteiden mukaisesti (valtakunnallinen tavoite 3%).

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynti määrät 65 vuotta täyttäneillä ovat korkealla tasolla.

Yhteenveto ja johtopäätökset havainnoista ja arvioinneista

Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

Ranuan väkiluku on vähentynyt tasaisesti viime vuosikymmenten aikana. Väkiluku 31.12.2012 oli 4227. Ranuan väestörakennetta tarkasteltaessa tulee esiin lasten ja nuorten suhteellisen suuri osuus väestöstä. Ranuan kunnan ikäjakaumalle on tyypillistä, että 0-14 vuotiaiden osuus on suuri vertailukuntiin nähden. Lasten osuus väestöstä on kuitenkin viime vuosina ollut hitaasti laskeva kun taas yli 65- vuotiaiden määrä on ollut tasaisessa nousussa. Väestökehitys Ranualla on ollut vuosittain negatiivista kuten samantyyppisissä vertailukunnissakin.

Demografinen huoltosuhde eli lasten ja iäkkäiden määrän suhde työikäisiin on Ranualla epäedullinen. Vuonna 2012 huoltosuhde oli 68,1. Huomionarvoista on, ettei huoltosuhde parane tulevaisuudessa yhdessäkään Suomen kunnassa ja vuonna 2020 Suomessa lasketaan olevan jo 20 kuntaa, joissa huoltosuhde ylittää yli 100:n.

Ranualla koulutustasomittain oli vuoden 2011 mukaan 245, eli Ranualla asuva väestö oli suorittanut opintoja peruskoulun jälkeen keskimäärin 2,5 vuotta. .

Ranualla lapsiperheiden osuus kaikista perheistä on 37,1%. Lapsiperheiden osuus perheistä on samantyyppisiin kuntiin verrattuna edelleen korkea, vaikka onkin laskenut vuodesta 2005 tasaisesti n.5 %. Ranualla avioerojen määrä on vertailukuntiin nähden korkea, tämä näkyy myös yksinhuoltajaperheiden osuudessa lapsiperheistä, vuonna 2011 yksinhuoltajaperheiden osuus oli 19%.

Kunnan talous katsottuna suhteellisen velkaantuneisuuden ja lainakannan kautta on hyvä.

Kaikki ikäryhmät

Ranualla perusterveydenhuollon avohoidon 15–49-vuotiaiden lääkärikäyntien määrä ei ole merkittävästi muuttunut viime vuosien aikana. 50-64-vuotiailla käyntien määrä on ollut viime vuosina pienessä laskussa vuosittain. Ranualla perusterveydenhuollon lääkärikäynti määrät ovat kuitenkin verrokkiyksiköitä korkeammalla. Tilanne kunnassa on hyvä, käyntimäärät kertovat että voimme vastata palvelutarpeeseen. Erikoissairaanhoidon käyttö on laskussa mitattuna potilasmäärissä, hoitajaksoissa sekä avohoitokäynneissä. Tämä näkyy myös verrokialueisiin verrattuna alhaisempina erikoissairaanhoidon nettokustannuksina. Terveystoimen nettokustannukset jatkavat kuitenkin tasaista nousuaan.

Ranualla ei juuri näy vielä huumausaineiden käyttö, joka ei kuitenkaan merkitse sitä että käyttöä ja siihen liittyviä rikoksia ei olisi. Selvästi kohonneena määränä tulevat esille Ranualla liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja – rikkomukset sekä liikenne rikokset. Poliisin mukaan tämä johtuu Ranuan vilkkaasta läpikulkuliikenteestä. Myös valvonta on tehokasta mm. liikkuvan poliisin aktiivisen valvonnan ansiosta.

Toimeentulotukimenot ovat Ranualla 108 €/asukas. Summa on noussut vuosittain. Lapsiperheistä toimeentulotukea saa 11,8% perheistä. Luku on noussut pikkuhiljaa vuodesta 2005 lähtien. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien 18-24- vuotiaiden määrä on ollut tasaisessa kasvussa, kunnes 2009 määrä on lähtenyt laskuun. Ikäryhmän 25-64- vuotiaista toimeentulotukea saavien osuus on puolestaan lähtenyt kasvuun 2009. Kunnan yleinen pienituloisuusaste onkin korkea vertailualueisiin nähden.

Sairastavuudessa vakioitu summaindeksi on Ranualla 128,6(100 on väestön keskiarvo ja sen yli menevä osa on negatiivista)Ranualla sairastavuusindeksi on tasaisesti nouseva vuoden 2005 121,3 arvosta, ollen viimeiset 3 vuotta lähes sama. Sairastavuusindeksin yhtenä osatekijänä oleva työkyvyttömyysindeksi on kuitenkin ollut viime vuosina nousussa tasaisesti ollen 2010 170,1. Kansantauti- indekseissä

Ranualla nousevat esiin Diabetes, sydämen vajaatoiminta, astma sekä sepelvaltimotauti. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus on noussut tasaisesti vuosittain, 2010 heitä oli 29,3%. Luku on verrokkialueiden keskitasoa.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Kouluterveyskyselyn viimeisin tutkimus, josta on tulokset käytettävissä, on tehty keväällä 2010. Vuonna 2010 tehdyssä tutkimuksessa vastaajien määrä on pudonnut vuodesta 2008 reilusti (136->80).

Kouluterveystietojen SOTKANetissä julkaisemisen kriteerinä on riittävä vastausprosentti (yli 67 %). Ranuan osalta tuo kriteeri ei täyttynyt, vastausprosentti vuonna 2010 oli 57,6 %. Vuoden 2010 tiedot on kuitenkin lisätty tilastoon. Positiivisina muutoksia vuoden 2008 kyselyyn tuli esiin päivittäisen tupakoinnin väheneminen sekä humalajuomisen vähentyminen. Muutos selvästi huonompaan tuli esiin läheisten ystävyyssuhteiden vähenemisenä sekä koulukiusaamisen lisääntymisenä. Keväällä 2013 on tehty uusi kouluterveyskysely, tästä ei ole vielä vastauksia saatavilla.

Ranualla on lasten pienituloisuusaste on vertailukuntiin nähden selvästi korkeampi. Luku on kuitenkin lähtenyt laskemaan, ollen 2011 27,9. Kunnan yleinen pienituloisuusaste kuvaa, kuinka suuri osa alueen väestöstä kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Ranualla pienituloisten osuus väestöstä on ollut 5 viimeisen vuoden ajan tasaisesti 23–25 %, joka on vertailualueisiin nähden korkea.

Ahtaasti asuvia asuntokuntia lapsiperheistä oli 47,3 %. Ranualla luku on pysynyt viime vuodet samalla tasolla. Korkea luku verrokkialueisiin selittyy Ranualla perheiden korkeilla lapsimäärillä.

Ranualla kunnan kustantamassa kokopäivähoidossa olleiden 3-5 vuotiaiden määrä on verrokkialueisiin nähden selvästi alhaisempi 2010 (35,8%). 2011 määrä kuitenkin noussut jyrkästi ollen 46,1 % vastaavanikäisestä väestöstä.

Lastenneuvolakäyntien määrä on muihin alueisiin verrattuna samalla tasolla. Korkea käyttömäärä kertoo että Ranualla kyetään vastaamaan lastenneuvolan tehtäviin.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Ranualla 17-24 vuotiaista on ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa tai opiskelupaikkaa 13,7%. Ranualla prosenttiosuus on pysynyt samana viime vuosina, ollen kuitenkin vertailualueiden korkein. Tähän pyritään vaikuttamaan rajanylittäjät hankkeella. Hankkeen avulla pyritään vaikuttamaan sekä koulunsa keskeyttäneiden että koulutuksen ulkopuolelle jääneiden tilanteeseen. Ranualla toteutetaan myös Askel-koulutus 2012-1013 (valmentava ja kuntouttava, opetus ja ohjaus sekä ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus) Lapin ammattiopiston toimesta

Raskauden keskeytykset ovat nuorten aikuisten kohdalla vertailualueisiin nähden korkealla tasolla.

Työikäiset

Ranualla työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus työikäisistä on noussut viime vuosien aikana. Työkyvyttömyyseläkkeet käsittävät toistaiseksi myönnetty eläkkeet ja määräaikaiset kuntoutustuet. Ranualla osuus on noussut tasaisesti vuodesta 2005. Työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus 25-64- vuotiaiden ikäluokasta on Ranualla 14,7%. Näistä mielenterveyden- ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saa 6,5%.

Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä on myös tasaisesti noussut viime vuosina. Vertailualueisiin verrattuna olemme kuitenkin keskitasoa. Tuloksissa näkyy kuitenkin vertailu kuntiin / suurempiin alueisiin.

Ranualla työttömyysaste oli 2011 13,7% työvoimasta. Työttömistä 17,7% oli pitkäaikaistyöttömiä. Ranualla työttömyys on ollut laskussa vuoden 2009 korkeampaa määrää lukuunottamatta. Pitkäaikaistyöttömien määrä on ollut tasaisesti laskussa viime vuosina, kun se 2010 on lähtenyt poikkeuksellisesti kasvuun. Ranua on valittu yhdessä Rovaniemen kanssa mukaan työllisyyspoliittisen avustuksen kuntakokeiluun. Kuntakokeilun tavoitteena on pitkäaikaistyöttömien työllistymisen tukeminen ja työttömyyden vähentäminen.

Päihteiden vuoksi vuodeosastolla hoidettuja oli 6,5/ 1000 asukasta kohden. Luku on korkea mutta selittyy sillä, että vuodeosastolla hoidetaan kyseisiä potilaita hoitolinjausten mukaisesti. Ranualla potilasmäärä on ollut nousussa vuoteen 2009, jonka jälkeen määrä on lähtenyt laskuun. Alkoholin myynti on kuitenkin verrokkiyksiköiden matalin, 6,7 l/asukas 100%:sta alkoholia. Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettujen potilaiden määrä on Ranualla vuoden 2008 jälkeen lähtenyt jyrkkään nousuun.

Ranualla perusterveydenhuollon avohoidon 15–49-vuotiaiden lääkärikäyntien määrä sekä 50-64- vuotiailla käyntien määrä on lähtenyt jyrkkään kasvuun vuoden 2010 jälkeen. Ranualla perusterveydenhuollon lääkärikäynti määrät ovat verrokkiyksiköitä korkeammalla. Tilanne kunnassa on hyvä, käyntimäärät kertovat että voimme vastata palvelutarpeeseen.

Ikäihmiset

Kotona asuvien yli 75- vuotiaiden valtakunnallisten tavoitteiden mukainen määrä tulisi olla väh. 90%, Ranualla määrä on 87,8 %. Määrä on pysynyt samalla tasolla viimeiset vuodet. Lukua voidaan pitää hyvänä. Tähän on vaikuttanut panostaminen kotiin saataviin palveluihin. Säännöllisen kotihoidon yli 75- vuotiaiden määrä ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen tavoitteen mukaan on 13–14 %. Ranualla luku oli 15% vuonna 2011. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa (yli 75- vuotiaat) olevien määrä Ranualla on 4,2 %, joka on laskenut hitaasti vuosittain tavoitteiden mukaisesti (valtakunnallinen tavoite 3%).

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynti määrät 65 vuotta täyttäneillä ovat korkealla tasolla.

Väestön hyvinvoinnin ja palvelujärjestelmän vahvuudet

- Yleinen turvallisuus hyvä

Ranua on pieni maaseutumainen kunta jossa ihmiset tuntee toisensa ja yhteisöllisyys on vahva.

- Lapsiperheiden ja nuorten osuus väestöstä on korkea

- Lasten neuvolapalvelut on hyvin järjestetty

- 8- ja 9- luokkalaisten humalajuominen ja tupakointi on vähentynyt (vastausprosentti kyselyssä alhainen)

- Mahdollisuus lukio opintoihin omalla paikkakunnalla

- Perusterveydenhuollon avohoidon lääkäripalveluja on saatavilla hyvin

- Yli 75- vuotiaille on tarjolla eri tasoisia asumismuotoja. Kotihoitoon resursseja lisäämällä on kyetty kohdentamaan palveluja enemmän kotona asumisen tukemiseen

2. Keskeiset opit ja evästyksset päättyvältä valtuustokaudelta

Tähän kohtaan kirjataan, mitä päättyvällä valtuustokaudella on opittu kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä. Tämän ”perinnön” kirjaamisen ansiosta keskeiset tiedot ja opit siirtyvät uudelle valtuustolle.

Ranuan kunnan talouden liikkumavara tulee olemaan koko suunnitelmakauden ajan vähäinen johtuen yleisestä taloustilanteesta sekä kunnassa tapahtuvasta väestökehityksestä. Talousarvio- ja suunnitelmakaudelle sisältyy Ranualla merkittäviä vammaispalveluihin, perusopetukseen ja tukipalveluihin tehtäviä investointeja. Kunnan omia prosesseja joudutaan väestön vähenemisestä ja ikärakenteen nopeasta muutoksesta johtuen edelleen tehostamaan ja järjestelemään uudelleen siten, että resursseja suunnataan enenevässä määrin perusturvan hoito- ja hoivapalveluihin.

OSA II TULEVAN VALTUUSTOKAUDEN SUUNNITTELU

3. Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Kunnan hyvinvointipolitiikan ja –johtamisen tavoitteet ja painopistealueet tällä hetkellä:

Kunnan arvot

Kunnan arvoja ovat kestävä kehitys, palvelualltius, turvallisuus, oikeudenmukaisuus, luovuus ja avoimuus.

Kunnan päämäärät

- Yhteistyön lisääminen, kuntalaisten vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien kehittäminen ja strategiseen suunnitteluun panostaminen
- Työllistymisen ja yritystoiminnan edistäminen sekä työvoiman saatavuuden turvaaminen
- Kuntaimagoon ja yhteismarkkinointiin panostaminen
- Kunnan asukkaiden terveyteen ja hyvinvointiin panostaminen laadukkailla perusturvan, opetustoimen ja teknisen toimen palveluilla
- Väestön ikärakenteen muuttumisen huomioonottaminen kunnan palvelutarjonnassa
- Toimiva, ajantasainen ja ennakoiva tiedottaminen
- Koulutustason ja ammattitaidon lisääminen
- Tasokkaiden vapaa-aika- ja virkistyspalveluiden tarjoaminen
- Kunnan talouden tasapaino, tavoitteellinen omistajaohjaus sekä seutuyhteistyö
- Ennakoiva ja tavoitteellinen päätöksenteko, joka ottaa huomioon kuntalaisten ja henkilöstön hyvinvoinnin sekä päätösten ympäristö- ja yritysvaikutukset.

4. Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

Keskeiset hyvinvointiin liittyvät asiakirjat ja ohjelmat, joita kunnassa on valmisteltu tai jotka muuten ohjaavat toimintaa:

Kuntastrategia 2013 sisältäen;

- Kunnan elinkeinostrategia
- Kunnan elinkeinostrategia
- Kunnan palvelustrategiat
- Kunnan talousstrategia
- Kunnan viestintästrategia

Ikäihmisten palvelut vuoteen 2015

Ranuan kasvatuksen ja opetuksen hyvinvoinnin käsikirja 2011

Ranualainen varhaiskasvatussuunnitelma 2009

Ranuan kunnan lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiohjelma 2011 - 2013

Ranuan liikennekasvatussuunnitelma 2009-2013

Päihdetyön suunnitelma (valmisteilla)

Kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttavat meneillään olevat hankkeet

Perusturva 2013-2014

- KASTE- Pakaste 2011- 2013
- Mielen tukihanke 2011- 2015
- Päihde- ja mielenterveyspalveluiden työmenetelmien kehittäminen Lapissa 2012- 2015
- Voimaa vanhuuteen- liikuntaohjelma 2005- 2014
- Veteraanien avustajatoimintahanke 2011- 2013
- Työllisyyspoliittinen hanke (Monet- hanke) 2012- 2015)
- Lappi eArkistoon projekti

Sivistystoimi

- Kansalaisopistojen osaava- hanke
- Taikalamppu, Lapin lastenkulttuuriverkosto 2009- 2013, uusi kausi haussa 2014- 2018 (alle 18- vuotiaille suunnattu lasten- ja nuorten kulttuurin tarjonta)
- 100 % lisääneeton, ennaltaehkäisevä kasvatustyön hanke
- Liikkuva ranualainen nuori 2015
- Osaava hanke Troikka osaa
- Osaava hanke Muuttuva opettajuus ja oppiminen
- Liikkuva koulu
- Rajanylittäjät hanke
- Kerhotoiminnan kehittäminen
- Kansalaisopiston laatu
- Perusopetuksen laadun kehittäminen
- Koulutuksellinen tasa- arvorahoitus

5. Suunnitelma hyvinvoinnin edistämisestä alkavalla valtuustokaudella

1) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet			
Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

6. Valtuustokausittaisen hyvinvointikertomuksen hyväksyminen

Hyväksytty valtuustossa osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua pv.kk.vvvv